

Tweede en derde til voor huiszwaluwen

In april 2010 een is eerste til voor huiszwaluwen geplaatst aan de Zomerkade in Huizen. Daar hebben nog geen huiszwaluwen in de kunstnesten gebroed en zij hebben ook zelf geen nesten gebouwd. Op andere plaatsen in ons land zijn er hier en daar wel tillen die succes hebben gehad. Het is gewoon afwachten. Hoewel de eerste til nog geen bezetting heeft gehad is de Zwaluwenkring Huizen toch niet bij de pakken neer gaan zitten en heeft nieuwe initiatieven genomen. Inmiddels zijn er in maart 2012 in Huizen nog twee tillen neergezet.

Dick A. Jonkers & Mieke Pieren-Olijhoek

Hoe de tweede zwaluwentil tot stand is gekomen

In 2010 hebben we de eerste zwaluwentil van het Gooi geplaatst aan de Zomerkade in Huizen (Pieren-Olijhoek & Senteur 2010). Meteen hadden we plannen voor een tweede. Daarvoor kregen we van het Coöperatieve fonds van de Rabobank Noord Gooiland een mooie bijdrage. Echter er moesten eerst wat vergunningen geregeld worden. Dat is niet meegevallen. Vertraging op vertraging zorgde er helaas voor dat Peter-Jan Senteur, die al vanaf het allereerste uur bij de tillen betrokken was, het bijltje erbij neer gooide. Hij had gelukkig door zijn goede contacten met de projectontwikkelaars Jan Geesink en Hans van der Eijk van het Nautisch Kwartier met hen al geregeld dat de kap van de til door hun mensen afgetimmerd zou worden. De kosten voor al het materiaal van de kap namen zij ook voor hun rekening. Het staalwerk zou door Smederij Calis in Eemnes gedaan worden.

Uiteindelijk is de bouwvergunning gekomen en konden we doorgaan met de plannen. De juiste plek werd bepaald en toen moesten we wachten tot die plek ook beschikbaar kwam. Vanwege alle bouwactiviteiten was het niet verstandig de til al te plaatsen in de zomer van 2011. Dat werd dus uitgesteld naar 2012. Eind januari gaf Michael Hagemans, die de bouw coördineerde, aan dat het bijna zover was. De plek kwam vrij en toen begon het te vriezen... met weer uitstel als gevolg. Gelukkig duurde dit niet zo lang. Begin maart kreeg ik - de tweede auteur - een telefoontje dat het nu snel ging, want de bouwbestrating ging eruit. Daarna zou de plek een aantal weken onbereikbaar zijn dus er moest haast gemaakt worden. De smid was gelukkig bereid de paal naar de haven te vervoeren.

Zwaluwentil bij het Nautisch Kwartier in Huizen

Foto: Dick Jonkers

Het vervoer van de kap, die in een loods in Bussum afgemaakt is, regelde Michael. Voor de mensen van de bouw was het wel wat bijzonders ook bij de til betrokken te zijn. De loodzware kap is op een kleine shovel van de stratenmakers naar zijn plek gebracht. De Stelconplaat waar de voet met paal op gemonteerd moest worden, werd daar 'gewoon' van een stapel afgehaald! De laatste fase voor de montage op de plaat was de bevestiging van de kommetjes. Daarbij ging bijna iets mis. Die waren bij Vivara besteld en werden op plankjes geniet aangeleverd. Ze daar weer afhalen was te ingewikkeld en gaf veel risico op breuk. Ik had ergens een foto gezien van een til waar de kommetjes met plankjes en al op de zijkanten

onder de kap gemonteerd waren. Dat moest dus ook hier kunnen. Michael belde me echter dat die plankjes niet zouden passen! Schrik! Snel ter plekke gaan kijken en toen bleek dat hij ze op hun kop hield. Ook weer probleem opgelost. Er moest alleen een klein randje van de plankjes afgezaagd worden en toen pasten ze perfect!

Uiteindelijk is de til op een vrijdagmiddag geplaatst. Ik zat helaas op mijn werk, maar had inmiddels genoeg vertrouwen in de mannen van de bouw dat het goed zou komen. Hij staat er... en hij staat niet op zijn kop!!

Met name Michael Hagemans ben ik veel dank verschuldigd; hij heeft het project voor de bouw van deze zwaluwentil geweldig geholpen met alle hand- en spandiensten die hij kon regelen.

Roel Huizenga is nog bezig met een informatiebord. Zodra dit klaar is komt er nog een paal met dat bord bij de til te staan. Daar maken we dan een klein feestje van om te vieren dat de til er staat. Wie weet vliegen er dan al weer zwaluwen rond. Wie wil gaan kijken moet bij het nieuwe Nautisch Kwartier achter het gebouw met het witte torentje om lopen dan zie je de til op de punt staan.

Nu is het wachten of de zwaluwen zich willen gaan vestigen.

De derde til nu ook een feit.

Aanleiding

Het plan voor het tot stand komen van deze til is een initiatief van de eerste auteur en dateert al van eind januari 2009. Het heeft dus een lange weg doorlopen en was een zaak van lange adem. Dat komt ook door het uitgangspunt en het overleg over de toestemming om de bouw op een specifieke plek te kunnen realiseren.

Er was namelijk gekozen voor een zwaluwentil op het afgesloten terrein van de Rioolwater-zuiveringsinstallatie (RWZI) Huizen, die wordt beheerd door Waternet. Ook met de fondsenwerving en de regelgeving was veel tijd gemoeid. Het idee was dat hier een voorbeeld-project zou moeten worden geconcretiseerd. Wanneer dit een groot succes zou worden, ligt de weg open voor meer van dit soort initiatieven in Nederland.

Immers in ons waterrijke land wemelt het van de zuiveringsinstallaties, gemalen, etc. Ideale plekken, waar altijd water en modder in de directe omgeving aanwezig zijn en veel voedsel, o.a. in de vorm van muggen. Er heerst

een betrekkelijke rust en de tillen hoeven niet vandaalbestendig (hufterproof) te zijn. Hier en daar zag men bij Waternet nogal wat beren op de weg door problemen met ARBO-eisen, vernielingen en vergunningen. Het enthousiasme overheerste gelukkig en begin januari 2011 werd toestemming verleend.

Fondsenwerving en vergunningverlening

Eind 2010 was al een begin gemaakt met het werven van fondsen. De begroting voor het hele project was dat er een bedrag van zo'n € 7.500,00 beschikbaar moest zijn voor aanschaf van een kant en klare til en werkzaamheden door derden.

De Stichting Lakeland Foundation was de eerste die een donatie deed. Het ging om een bedrag van € 3.000,00. Een mooie basis, die anderen ook over de brug kon trekken. Bij aanvragen geven de aangeschrevenen namelijk meestal aan te willen weten wie nog meer bijdragen aan de financiering. Een aanvraag in het voorjaar van 2011 bij het IJsvogelfonds van Vogelbescherming Nederland, dat projecten zoals onder meer het onze ondersteunt, leverde nog eens € 2.500,00 op.

Hoe nu verder? Er zat nog een gat van € 2.000,00. Na een offerte te hebben aangevraagd bij een smid voor de paal- en kooiconstructie en bij een aannemingsbedrijf voor de plaatsing, besloten Gert Bieshaar en ik dat we de til zelf zouden gaan afbouwen. Daarmee waren we er nog niet, want i.v.m. de regelgeving moest een omgevingsvergunning worden aangevraagd.

De eerste briefwisseling dateert van begin september 2011. Het was het begin van een lijdensweg. De til was een bouwwerk en hiervoor moest een bouwvergunning worden aangevraagd. Deze aanvraag moest vergezeld gaan van constructietekeningen, sterkteberekeningen etc. Het argument dat er al voor twee van die tillen vergunningen waren verleend en de gemeente deze gegevens al in huis had, werd niet valide verklaard.

De bouw was in strijd met het bestemmingsplan, dat hiervoor gewijzigd moest worden. Onbegrijpelijk. Op het terrein staan lichtmasten. Een til is eigenlijk een mast met een soort duiventil er boven op. Begin december 2011 is de vergunning verleend.

Bouwen en plaatsen

Eind februari is materiaal ingekocht en in de weken daarop is in een loods van het Goois Natuurreservaat (GNR) een aantal dagen gezaagd, getimmerd, geboord, geschroefd en geschilderd door Gert Bieshaar en mij. Na het aanbrengen van een aantal kunstnesten was het bovendeel van de til klaar. De paal lag nog bij de smid. Op 29 maart 2012 was het zover en kon eindelijk na twee jaar de zwaluwentil op de beoogde plek worden gezet. De loodzware duiventilachtige constructie is toen met man en macht in een kleine vrachtwagen getild; een kraanwagen haalde de paal op en ook een zware Stelconplaat waar de buis van de til op vastgezet kon worden.

Na het verankeren van de plaat hees de kraan de bovenbouw op de buis. Een ondertussen ingegraven ondiepe plastic bak werd gevuld met modder. Laat nu de huiszwaluwen maar komen. Hun bedje is gespreid.

Foto's Dick Jonkers